

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מעילה דף יז.

נבלה, שרץ ומת, לאיזה ענין הם שוים ולאיזה ענין הם שונים?

לענין שיעור	לענין טומאה	
שוים : נבלה בכזית	שוים : לטמא טומאת ערב	נבלה עם נבלה
שוים : שרץ בכעדשה	שוים : לטמא טומאת ערב	שרץ עם שרץ
אינם שוים : נבלה בכזית שרץ בכעדשה	שוים : לטמא טומאת ערב	שרץ עם נבלה
שוים : שניהם בכזית	אינם שוים : נבלה בטומאת ערב מת בטומאת שבעה	נבלה עם מת
אינם שוים : שרץ בכעדשה מת בכזית	אינם שוים : שרץ בטומאת ערב מת בטומאת שבעה	מת עם שרץ

"דם השרץ ובשרו מצטרפין" - באיזה אופנים אמרינן הכי, ובאיזה לא? [תוד"ה אמר, והא].

אינם מצטרפים	מצטרפים	
בשני שרצים כשפירשו מחסרים ¹	בשרץ אחד : בכל ענין בשני שרצים : בפירשו משלמים	לפירש"י
בשרץ חסר כשפירש הדם מהשרץ	בשרץ שלם (אחד או שנים) : בכל ענין בשרץ חסר(אחד או שנים) : בעודן בו	לפירוש האי בתוס' ²
בשני שרצים כשנגע רק בבשר או רק בדם	בשרץ אחד : בכל ענין בשני שרצים : כשנגע בבשר ובדם	לפירוש רבינו ניסים גאון ³

¹ ושני שרצים היינו מבי' שמות, כגון חולד ועכבר. ואם פירשו משרצים שאינם שלמים, אז לא רק שאין מצטרף דם דשרץ אחד לבשר דשרץ אחר, אלא אפי' דם ודם או בשר ובשר אינם מצטרפים. (אבל מאותו שרץ אפי' בחסר מצטרף הבשר עם הדם).

² ולשיטתם גורסים בגמ': "ועודה בו", וכונת הגמ' שאין הדם מצטרף לבשר אלא בעודו תוך השרץ, אולם אם פירש מן השרץ הוא תלוי אם פירש משרץ חסר או משרץ שלם, דאם מחסר אינו מצטרף אפי' לבשרו, ואם משרץ שלם, מצטרף אפי' לבשר שרץ אחר.

³ קאי לענין הצירוף הבשר עם הדם. אולם לענין צירוף דם עם דם או בשר עם בשר בכל ענין מצטרפים, והנידון לצרף בשר שרץ אחד עם דם משרץ שני.

הוכן ע"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

מעילה דף יז.

מה הביאור: "איהל על כולו טמא", רביעית דם שהגיס בה טהור? [תוד"ה אמר, והא].

רביעית דם שהגיס בה טהור	איהל על כולו טמא	
כגון שבא הדם מחלק של מת	כגון שבא הדם ממת שלם	לפירש"י ¹ לפירוש האי בתוס' ²
כגון שלא נגע אלא במקצתו	כפשוטו ומיירי בכל ענין	לפירוש רבינו ניסים גאון ³

מעילה דף יז:

דברים דלהלן האם מצטרפים זה לזה, ולענין מה?

אינם מצטרפים	מצטרפים	
לענין טומאת ידים ⁴	לכזית וחייב עליו מלקות ⁵	הפיגול והנותר
לטמא, ואפי' כקל שבשניהם	-----	השרץ והנבלה, נבלה ובשר מת
לעשות שני	לעשות שלישי - והיינו כקל ⁶	ראשון לטומאה עם שני

¹ לרש"י הגמ' מביאה ראייה לחילוק בין פירש ממקצתו לפירש מכולו. ממה שיש להקשות לכאורה מהברייתא שאמרה: "איהל מקצתו טהור על כולו טמא", על ר' חנינא שאמר שהגיס ברביעית דם טהור - אף שודאי שתוך כדי הגסתו איהל על כולו. ועל כרחך החילוק דר' חנינא מיירי בבא ממקצת המת, ולכך אינו מטמא. [וצ"ע לפירוש זה, דלא מצינו שרביעית דם שבאה ממקצת המת שאינה מטמאת באהל].

² הנה גם לתוס' בפירושם הראשון ביאור הגמ' בתירוץ כרש"י, אכן קושית הגמ' היא שונה. דמקשה הגמ' דבברייתא מבואר שאם איהל על כולו כגון בידו - טמא, אף שהדם מפוזר בכמה מקומות קצת כאן וקצת כאן. ואילו ר' חנינא טיהר במגיס בקנה, ומשום שבלע הקנה מעט מן הרביעית ואין כאן רביעית שלמה, מ"מ סו"ס הוא מאהיל גם על הפחות מרביעית שנשארה בעין, וגם על מה שבלוע בקנה. אלא מוכח, שיש לחלק בין בא ממת שלם - שטמא, לבין הגיס ברביעית שמייירי שבא ממקצת מת. וכמו כן לגבי שרץ, דוקא אם בא מכל השרץ לא בעינן שיהיה הדם "עודה בו" - בשרץ. אבל אם בא ממקצת שרץ, לא מצטרף הדם לבשר אלא ב"עודה בו".

³ לפירושו כל הראייה היא מהברייתא, וה"ק: דכמו שמצינו שיש חילוק לענין אהל בין אהיל על כולו - שטמא לאהיל על מקצתו שטהור, כך יש חילוק לענין נגיעה שאם נגע רק במקצת כגון שנגע בבשרו ולא בדמו (כשהוא מבי' שרצים) אינו טמא. אבל אם נגע גם בבשר וגם בדם, הגם שהוא מבי' שרצים - טמא. ומה שהביאה הגמ' להיא דר' חנינא, פירש השר מקוצי, שלא תאמר שאהיל על מקצתו טהור מיירי שלא היה שם רביעית, אלא אפי' שהיה רביעית שלמה (כמו בהיא דר' חנינא), כיון שאהיל על מקצתו - טהור.

⁴ דהיא רק טומאה דרבנן, ולא החמירו חכמים לגזור בו גם צירוף, שאין גוזרים גזירה לגזירה.

⁵ ואמר ר' אלעזר דילפינן לשניהם ממקרא אחד: "לא יאכל כי קדש הוא" - כל שבקדש פסול, בא הכתוב ליתן לא תעשה על אכילתו. ואם חסר לו מכזית פיגול ונותר משלימו או להיפך חייב. עוד הוסיף רש"י בשם רבו (ע' תוי"ט), שבאופן זה חייב בין אם התרו בו משום נותר ובין אם התרו בו משום פיגול חייב מלקות.

⁶ והטעם דכיון שמי שגרם לשני להעשות טמא - הוא הראשון, ולכך הם שם אחד ומצטרפים.